

Прашања и Одговори

1. ЗАКОН ЗА ДОНАЦИИ И ЗА СПОНЗОРСТВА ВО ЈАВНИТЕ ДЕЈНОСТИ (Службен весник на РМ, број 47/06, 86/08, 51/2011, 28/14 и 154/ од 04.09.2015).

1.1 Прашање	Кој може да аплицира за донации и спонзорства под условите утврдени во Законот за донации и за спонзорства во јавните дејности?
1.1 Одговор	Согласно законот примател на донација може да биде домашно правно лице или странско правно лице кое има непрофитен карактер за остварување јавен интерес во друга држава во случаите на елементарни непогоди, природни и хуманитарни катастрофи. Законската дефиниција за домашно правно лице опфаќа: „ За домашно правно лице се смета јавна установа, единица на локална самоуправа, здружение на граѓани и фондации од јавен интерес, трговски друштва, орган на државна управа и друг субјект кој со регистрација пред надлежен орган стекнал својство на правно лице.“ Давател на донација и спонзорство може да биде домашно и странско физичко и правно лице.
1.2 Прашање	Кои услови треба да бидат исполнети согласно законот со цел да се дојде до донација или спонзорство?
1.2 Одговор	Давателот и примателот на донацијата и спонзорството склучуваат договор во писмена форма, согласно со Законот за облигационите односи . По исклучок, кога примател на донација е здружение или фондација која се стекнала со статус на организација од јавен интерес согласно со Законот за здруженија и фондации или кога примател на донација е здружение или фондација која согласно со основачкиот акт е основана за конкретна финансиска поддршка во врска со јавен интерес утврден со закон, може да не се склучува договор во писмена форма, при што како основ за даночно поттикнување ќе се смета извршената уплата на финансиски средства на посебна трансакциска сметка на примателот на донацијата за таа намена, од моментот на упис во регистар на здружение или фондација согласно со закон до конечното остварување на јавниот интерес за кој се дава конкретна финансиска поддршка. <u>Предмет на договорот мора да биде остварување на јавен интерес</u> . Јавен интерес е поддржување или промовирање на дејности во областа на заштитата на човековите права, на промоција на културата, етиката, образованието, науката, развој на информатичкото општество и преносот на електронските податоци, спортот, заштитата на животната средина, социо-хуманитарните дејности, развојот на граѓанското општество, промовирање на крводарителството, промоција на меѓународната соработка и други дејности утврдени со закон. За донацијата на барање на давателот примателот му издава писмена потврда. Предмет на донацијата и спонзорството се: финансиски средства, секаков вид добра и услуги, вклучувајќи и материјални добра, сопствено произведени или набавени и завештанија и други преносни права. Предметот на донацијата и спонзорството мора да е во согласност со дејноста на примателот на донацијата и спонзорството. Давателот и примателот на донацијата и спонзорството се должни да изготват извештај за дадената и за добиената донација и спонзорство кој треба да ги содржи следниве податоци: 1. име и назив на давателот и на примателот; 2. име и назив на крајниот корисник;

	3. опис на предметот на донација и на спонзорството кој овозможува нивно идентификување со назначување на количината, вредноста и другите негови особености; 4. крајна употреба на предметот на донацијата и спонзорството и 5. други податоци. Договорот за донацијата и спонзорството и извештајот задолжително се доставува до УЈП, доколку со закон за нив се предвидени даночни поттикнувања, најдоцна 30 дена од денот на исполнувањето на договорот. На барање за потврдување на јавен интерес поднесено до давателот или примателот на донацијата, односно спонзорството Министерството за правда издава решение со кое го потврдува јавниот интерес на дадената донација или спонзорство. Кон барањето се приложува Договорот за донацијата, односно спонзорство, освен во случаите кога примател на донацијата е здружение, односно фондација, примателот на донацијата кон барањето го приложува основачкиот акт на примателот, решение за стекнување на статус на организација од јавен интерес за организации од јавен интерес кои го стекнале тој статус согласно со Законот за здруженија и фондации, тековна состојба на примателот издадена од Централниот регистар на РМ не постара од шест месеци, извод од уплатените средства на посебната трансакциска сметка на примателот на донацијата и писмена изјава заверена на нотар со која под полна материјална и кривична одговорност изјавува дека нема склучено писмен договор со давателот на донацијата. Министерството за правда во рок од 15 дена од добивањето на мислење од надлежните органи издава решение со кое го потврдува или не го потврдува јавниот интерес за дадената донација или спонзорство.
1.3 Прашање	Што се даночни поттикнувања согласно Законот за донации и за спонзорства во јавните дејности?
1.3 Одговор	Давателот и примателот на донацијата и спонзорството имаат право на даночни поттикнувања предвидени со закон. <u>Даночни поттикнувања кај персоналниот данок на доход.</u> Физичко лице кое донира финансиски средства на правно лице, а врз основа на договорот за донација, има право на намалување на пресметан, а неплатен персонален данок на доход или враќање на платен персонален данок на доход утврден врз основа на неговата годишна даночна пријава (образец ПДД - ГДП) во висина на донацијата, но не повеќе од 20% од износот на неговиот годишен персонален данок на доход, а најмногу до 24.000 денари. <u>Персонален данок на доход не се плаќа на примањата по основ на примени донации во согласност со одредбите од Законот за донации и за спонзорства во јавните дејности.</u> <u>Даночни поттикнувања кај данокот на добивката.</u> На даночниот обврзник на данокот на добивка кој донирал средства на правно лице износот на дадената донација во тековната година според одредбите на законот му се признава како расход во висина до 5% од вкупниот приход. На даночниот обврзник на данокот на добивка кој спонзорирал средства на правно лице износот на даденото спонзорство во тековната година според одредбите од овој закон му се признава како расход во висина до 3% од вкупниот приход. <u>Даночни поттикнувања кај данокот на додадена вредност.</u> За плаќање на данокот на додадена вредност кој е пресметан во фактурата за

	прометот на добра и услуги од давателот кон примателот на донацијата, извршен за реализација на донација од јавен интерес, и уплатен од вршителот на прометот на добра и услуги на посебна сметка во Буџетот на РМ, се обезбедуваат средства од Буџетот на РМ. Уплатениот данок се враќа на вршителот на прометот врз основа на доставено барање од примателот на донацијата. Кога примател на донација добива финансиски средства и истите ги користи за плаќање на набавки на добра и услуги со цел за реализација на јавниот интерес, пресметаниот данок на додадена вредност во фактурата за прометот на добра и услуги издадена кон примателот на донацијата и уплатен од вршителот на прометот на посебна сметка во Буџетот на РМ, се враќа на вршителот на прометот врз основа на доставено барање од примателот на донацијата. <u>Даночни поттикнувања кај даноците на имот.</u> Донацијата во предмети и материјални добра е ослободена од данокот на наследство и подарок кога давателот му го пренесува правото на плодуживање и користење на примателот. Донацијата во предмети и материјални добра е ослободена од данок на имот во наредните пет години, по годината во која е дадена донацијата.
1.4 Прашање	Кои се основите за изземање од даночни поттикнувања?
1.4 Одговор	Даночните поттикнувања не можат да се остварат кога донацијата и спонзорството се употребуваат за: активности на примателот насочени кон поддршка на политички партии и партиски кампањи и давање од претпријатија на други претпријатија.
1.5 Прашање	Каде може да се најдат обрасците и формуларите, како и целокупната документација која е потребна за добивање донација или пак даночно поттикнување по основ на донација или спонзорство?
1.5 Одговор	Обрасците, формуларите и сите пропратни документи за добивање донација или спонзорство, освен она што беше претходно наведено согласно законот може да се најдат во Правилниците кои се донесени врз основа на Законот за донации и за спонзорства во јавните дејности, а со кои поблиску се уредува постапката за добивање донација или спонзорство. Станува збор за: - УПАТСТВО ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ДДВ ОСЛОБОДУВАЊЕ ЗА ПРОЕКТИ ФИНАНСИРАНИ ОД СТРАНСКИ ДОНАТОРИ И ИПА ФОНДОВИ - ПРАВИЛНИК ЗА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА БАРАЊЕТО ЗА ПОТВРДУВАЊЕ НА ЈАВЕН ИНТЕРЕС НА ДАДЕНА ОДНОСНО ПРИМЕНА ДОНАЦИЈА ИЛИ СПОНЗОРСТВО, ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА БАРАЊЕТО ЗА ПОТВРДУВАЊЕ НА ЈАВЕН ИНТЕРЕС НА ПРИМЕНА ДОНАЦИЈА И ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА БАРАЊЕТО ЗАРАДИ НЕДОНЕСУВАЊЕ НА РЕШЕНИЕ ЗА ПОТВРДУВАЊЕ ОДНОСНО НЕ ПОТВРДУВАЊЕ НА ЈАВЕН ИНТЕРЕС. - ПРАВИЛНИК ЗА НАЧИНОТ НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ДАНОЧНОТО ПОТТИКНУВАЊЕ КОГА ПРИМАТЕЛ НА ДОНАЦИЈА ДОБИВА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА И ИСТИТЕ ГИ КОРИСТИ ЗА ПЛАЌАЊЕ НА НАБАВКИ НА ДОБРА И УСЛУГИ СО ЦЕЛ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ЈАВНИОТ ИНТЕРЕС, КАКО И ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА БАРАЊЕТО ЗА ВРАЌАЊЕ НА ДАНОК НА ДОДАДЕНА ВРЕДНОСТ НА ВРШИТЕЛОТ НА ПРОМЕТОТ КОГА ПРИМАТЕЛ НА ДОНАЦИЈА ДОБИВА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА И ИСТИТЕ ГИ КОРИСТИ ЗА ПЛАЌАЊЕ НА НАБАВКИ НА ДОБРА И УСЛУГИ КАКО И ПОТРЕБНАТА ДОКУМЕНТАЦИЈА - ПРАВИЛНИК ЗА НАЧИНОТ НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ДАНОЧНОТО ПОТТИКНУВАЊЕ ПРИ ПРОМЕТ НА ДОБРА И УСЛУГИ ОД ДАВАТЕЛОТ КОН ПРИМАТЕЛОТ НА ДОНАЦИЈАТА, ИЗВРШЕН ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ДОНАЦИЈА ОД ЈАВЕН ИНТЕРЕС, КАКО И ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА БАРАЊЕТО ЗА ВРАЌАЊЕ НА ДАНОК НА ДОДАДЕНА ВРЕДНОСТ НА ВРШИТЕЛОТ НА ПРОМЕТОТ, ПРИ ПРОМЕТ НА ДОБРА И УСЛУГИ ОД ДАВАТЕЛОТ КОН ПРИМАТЕЛОТ НА ДОНАЦИЈАТА КАКО И ПОТРЕБНАТА

	ДОКУМЕНТАЦИЈА. - ПРАВИЛНИК ЗА ФОРМАТА, СОДРЖИНАТА И НАЧИНОТ НА ИЗДАВАЊЕ НА ПИСМЕНА ПОТВРДА ЗА ДОНАЦИИ ВО ЈАВНИТЕ ДЕЈНОСТИ.
1.6 Прашање	Опис во кратки чекори на постапката за давање/примање на донација/спонзорство.
1.6 Одговор	1. Договор за донација/спонзорство Давателот и примателот на донацијата и спонзорството склучуваат договор во писмена форма, согласно Законот за облигациони односи, чиј предмет мора да биде остварување на јавен интерес. 2. Решение за потврдување на јавниот интерес на донацијата/спонзорството Давателот на донација/спонзорство поднесува Барање до Министерството за правда за потврдување на јавниот интерес на предвидената донација/ спонзорство. Министерството за правда во согласност со соодветното министерство под чиј ресор е јавниот интерес, во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето, издава Решение со кое се потврдува јавниот интерес на донацијата/спонзорството или не го потврдува јавниот интерес за дадената донација и спонзорство. 3. Потврда за донација За добиената донација, примателот му издава писмена „Потврда за донација“ на давателот. Потврдата се издава на барање на давателот на донацијата по претходна реализација (прием) на предметот на донацијата. Образецот „Потврда за донација“ е пропишан со Правилникот за формата и начинот на издавање на писмена потврда за донации во јавните дејности („Службен весник на РМ“, бр.126/14). Потврдата за донација ќе му послужи на давателот на донацијата како доказ пред даночните власти да ги оствари даночните поттикнувања. 4. Извештај за дадена и примена донација/спонзорство Доколку за донацијата, односно спонзорството се предвидени даночни поттикнувања, давателот и примателот на донација/спонзорство се должни, најдоцна во рок од 30 дена од денот на исполнувањето на Договорот за донација/спонзорство, до Управата за јавни приходи да достават Извештај за дадената и примена донација/спонзорство, на пропишаните обрасци. Давателот на донација/спонзорство доставува Извештај за дадена донација/ спонзорство (образец “УЈП-ИДС/ДВ”). Образецот може да се превземе преку http://www.ujp.gov.mk/mk/obrasci/opis/9. Примателот на донација/спонзорство доставува Извештај за примена донација/спонзорство (образец “УЈП-ИДС/ПР”). Образецот може да се превземе преку http://www.ujp.gov.mk/mk/obrasci/opis/8. Во прилог кон Извештајот, задолжително се доставуваат: • Договор за донација/спонзорство; • Доказ дека донацијата/спонзорството има карактер на донација/спонзорство од јавен интерес (Решение од Министерството за правда); и • „Потврда за донација“ со која примателот го потврдува добивањето на донацијата.
1.7 Прашање	Корисни линкови поврзани со ова прашање.
1.7 Одговор	Управа за приходи на Р. М - http://ujp.gov.mk/ Службен Весник на Р. М - http://www.slvesnik.com.mk/besplatni-izdaniya.nspix

	Министерство за правда на РМ - http://www.pravda.gov.mk/
--	--

- 2. ЗАКОН ЗА РАБОТНИТЕ ОДНОСИ (Службен Весник на Р. М бр. 62/2005; 3/2006; 3/2006; 44/2006; 66/2006; 16/2007; 57/2007; 77/2007; 106/2008; 161/2008; 63/2009; 114/2009; 130/2009; 149/2009; 10/2010; 50/2010; 52/2010; 58/2010; 124/2010; 132/2010; 47/2011; 11/2012; 39/2012; 13/2013; 25/2013; 170/2013; 187/2013; 106/2014; 113/2014; 20/2015; 33/2015; 72/2015; 129/2015; 27/2016; 134/2016).**

2.1 Прашање	Во кои случаи може да ангажирам лица со договор, а кога мора да се пријавени во редовен работен однос?
2.1 Одговор	Привремени вработувања за конкретна активност, услуга и дело може да се вршат преку Договор за дело/услуги, но временскиот период да не биде подолг од 3 месеци. Во договорот или со прилог Анекс – опис и попис на работни задачи треба точно да бидат прецизирани работите кои треба да ги изврши лицето. Исплатата на средствата и персоналниот данок од овој договор се препорачува да се исплатат преку Авторска Агенција со цел организацијата да нема проблеми со Трудова инспекција. Се препорачува да се вработуваат на овој начин лица со веќе регулиран основ – работен, пензија, студент или за точно утврдена конкретна работна задача. За сите временски подолготрајни проекти на кои ќе бидат ангажирани лица со целосно/полно работно време, или пак скратено работно време, организацијата мора да склучи договор за вработување и да ги пријави овие лица во редовен работен однос. Ова дури се однесува и на пробната работа. Пријавувањето на работници се врши во Агенција за вработување на Р. М.
2.2 Прашање	Вработување на посебни категории лица во рамките на редовни вработувања.
2.2 Одговор	<u>Вработување на студенти</u> Согласно Законот за работни односи не постојат пречки за вработување на редовни студенти, т.е. ниту една законска одредба не уптаува на забрана или исклучување на можноста редовните студенти да бидат вработени. Така една од можностите е студентот да биде вработен со скратено работно време, во огласот може слободно да биде наведено дека се планира вработување на студент и студентот ќе биде пријавен со ССС. Доколку студентот се вработува на полно работно време, потврдата за работа е основ да студентот биде префрлен од редовен во вонреден студент. Ова се разбира на факултетите каде што е можна оваа опција. На пример медицинскиот факултет не дозволува вонредни студенти. Уште една опција за редовниот студент е да биде ангажиран со договор на дело / услуги за период не подолг од 6 месеци и исплатата да се врши преку авторска агенција. <u>Вработување на млади лица под 18 години</u> Како младо лице се смета секое лице кое може да склучи договор за вработување, кое има најмалку 15 години возраст, а под 18 години возраст и кое не е опфатено во задолжително образование, за извршување на работи кои не се штетни по неговото здравје и безбедност. Дете кое е помладо од 15 години може, со плаќање на надоместок, по

	исклучок да учествува во активности кои по својот обем и карактер не влијаат штетно врз здравјето, безбедноста, развојот и образованието, и тоа: учество во културни и артистички активности, спортски настани и рекламни активности. Одобрение за вршење на работите од страна на млади лица издава органот на државната управа надлежен за инспекција на трудот, врз основа на барање на работодавачот, а по претходна согласност на законскиот застапник на детето и по претходно извршен увид на местото на кое ќе се извршуваат активностите од страна на инспекцијата на трудот. Максималниот број на часови на работно време на младо лице на возраст под 16 години е 30 часа неделно, за над 16 години е 37 часа и 45 минути неделно Работното време на младо лице не смее да надмине осум часа во период од 24 часа. Работодавачот не смее да го користи методот на награда со цел за зголемување на обемот на работа при што би се загрозила безбедноста и здравјето на младото лице.
2.3 Прашање	Корисни линкови поврзани со ова прашање.
2.3 Одговор	Агенција за вработување на РМ - http://www.avrm.gov.mk/ Службен Весник на Р. М - http://www.slvesnik.com.mk/besplatni-izdaniya.nspix Министерство за труд и социјала на Р. М - http://www.mtsp.gov.mk/ Државен инспекторат за труд - http://www.mtsp.gov.mk/dzaven-inspektorat-za-trud.nspix

3. ЗАКОН ЗА ВРАБОТУВАЊЕ И ОСИГУРУВАЊЕ ВО СЛУЧАЈ НА НЕВРАБОТЕНОСТ (Службен Весник на Р. М бр. 37/1997; 4/1998; 14/1999; 25/2000; 101/2000; 50/2001; 7/2002; 25/2003; 37/2004; 4/2005; 50/2006; 29/2007; 88/2007; 102/2008; 161/2008; 162/2008; 50/2010; 88/2010; 171/2010; 51/2011; 86/2011; 11/2012; 80/2012; 114/2012; 39/2014; 44/2014; 44/2014; 113/2014; 56/2015; 129/2015; 147/2015; 154/2015; 27/2016; 119/2016)

3.1 Прашање	Кои олеснителни мерки за вработување се предвидени со закон?
3.1 Одговор	Со измените и дополнувањата на Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност („Службен весник на РМ“, бр.56/15), предвидена е можноста работодавачот од приватниот сектор, по претходно поднесено барање до Агенцијата за вработување, да биде ослободен од плаќање на придонеси од задолжително социјално осигурување и/или персонален данок на доход, доколку ги исполни одредени услови пропишани со законот.
3.2 Прашање	Кои се условите пропишани со законот за посебните мерки за вработување?
3.2 Одговор	Еден од условите е работодавачот да нема неисплатени плати, придонеси од задолжително социјално осигурување и даноци повеќе од два последователни месеци, што се докажува со потврда издадена од Управата за јавни приходи од страна на работодавачот или по пат на размена на податоци по службена должност преку Агенцијата за вработување. <u>Другите услови се следниве:</u>

	- невработеното лице кое сака да го вработи, во последните две години да не било претходно вработено кај истиот работодавач кој ќе ја користи оваа мерка - невработеното лице кое сака да го вработи, во последните две години, да не било претходно вработено кај работодавач кој има сопственичка, организациска или управувачка поврзаност со работодавачот кој ќе ја користи оваа мерка - да не го намалил бројот на вработени лица сметано од 15 мај 2016 година до денот на вработувањето на нови работници согласно со мерките за вработување на невработени лица, инвалидни лица и социјално загрозуени лица, освен во случај на смрт или пензионирање. Доколку работодавачот го зголемил бројот на вработени лица сметано од 15 мај 2016 година до денот на вработувањето на нови работници, согласно со мерките за вработување на невработени лица, инвалидни лица и социјално загрозуени лица, да не го намалил вкупниот број на вработени лица до денот на вработувањето на новите работници.
--	---

4. ЗАКОН ЗА ПРИДОНЕСИ ОД ЗАДОЛЖИТЕЛНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ (Службен весник на Р. М бр. 142/2008; 62/2009; 64/2009; 156/2009; 166/2010; 53/2011; 185/2011; 44/2012; 150/2012; 15/2013; 91/2013; 170/2013; 97/2014; 113/2014; 180/2014; 188/2014; 20/2015; 48/2015; 129/2015; 217/2015; 190/2016)

4.1 Прашање	Кои се законските условите за ослободување од плаќање ПДД и социјални придонеси?
4.1 Одговор	Работодавачот ќе биде ослободен од плаќање на персонален данок на доход (ПДД) и придонеси од задолжително социјално осигурување за невработено лице до 35 години возраст, кое што претходно немало заснован работен однос или невработено лице до 35 години возраст кое имало претходно заснован работен однос, но пред вработувањето согласно со оваа мерка немало заснован работен однос најмалку три месеци. Ослободувањето од плаќање на придонесите и ПДД на месечна основа се однесува до просечна бруто-плата за претходната година објавена од Државниот завод за статистика, а разликата над просечната бруто-плата за придонесите и ПДД ја пресметува и плаќа работодавачот.
4.2 Прашање	Кои се законските условите за ослободување од плаќање на социјални придонеси?
4.2 Одговор	Работодавачот ќе користи ослободување од плаќање на придонеси на <u>задолжително социјално осигурување за:</u> - невработено лице на возраст од 35 до 50 години, кое во последните 15 години било најмалку 10 години невработено и најмалку три месеци пред вработувањето немало заснован работен однос согласно со мерката; - невработено лице на возраст над 50 години; и - невработено лице со социјален ризик, односно лице кое е родител на три или повеќе деца и кое најмалку три месеци пред вработувањето немало заснован работен однос; самохран родител и член на еднородителско семејство кое најмалку три месеци пред вработувањето немало заснован работен однос; приматели на социјална парична помош; деца без родители и родителска грижа; жртви на семејно насилство; инвалидно лице

	со утврдена инвалидност согласно со Закон за вработување на инвалидни лица и лице со утврдена намалена работна способност или професионална неспособност за работа за 50% согласно со прописите од пензиското и инвалидското осигурување; професионални војници на кои им престанал работниот однос согласно со Законот за служба во Армијата на РМ; и родители на деца со пречки во развојот кои се корисници на посебен додаток најмалку три месеци пред вработувањето согласно со мерката. - невработено лице на возраст над 58 години кое во последните две години пред вработувањето согласно со мерката, немало засновано работен однос.
4.3 Прашање	Времетраење на ослободувањето и обврска за враќање на средства.
4.3 Одговор	• Ослободувањето од плаќање придонеси е во рок од 60 месеци и сите мора да бидат пријавени со полно работно време и на неопределено. Освен за првата категорија каде изречно е наведено дека работодавецот е должен да го задржи лицето уште 12 месеци по ослободувањето, за другите категории не е предвидено ограничување. • Работодавачот е должен да не го намали вкупниот број на вработени за кои не користи ослободување за целиот период за кој е ослободен од плаќање на придонесите за задолжително социјално осигурување и/или персонален данок на доход, освен во случаи на смрт или пензионирање, а во спротивно е должен да го врати целиот износ на средствата за коишто бил ослободен во периодот до намалувањето на бројот на вработените.
4.4 Прашање	Корисни линкови поврзани со ова прашање.
4.4 Одговор	Фонд за здравствено осигурување - http://www.fzo.org.mk/ Фонд за пензиско и инвалидско осигурување - http://www.piom.com.mk/

5. ЗАКОН ЗА ВРАБОТУВАЊЕ ИНВАЛИДНИ ЛИЦА (Службен весник на Р. М бр. 44/2000, 16/2004; 62/2005; 113/2005; 29/2007; 88/2008; 161/2008; 99/2009; 136/2011; 129/2015; 147/2015; 27/2016)

5.1 Прашање	Кои се посебните услови и погодности за вработување и работење на инвалидните лица?
5.1 Одговор	Како инвалидно лице, согласно Законот за вработување на инвалидни лица се смета лице со оштетен вид, оштетен слух, со пречки во гласот, говорот и јазикот, телесно инвалидно лице, лице со пречки во интелектуалниот развојот и лице со комбинирани пречки кое поради степенот на инвалидност има специфични потреби во работењето. Инвалидно лице се смета и инвалид на трудот со преостаната или намалена работна способност и ако се води во евиденцијата на Агенцијата за вработување на РМ како невработено лице. Инвалидноста врз основа на поднесено барање од инвалидно лице, неговиот родител или старател ја утврдува комисија за оцена на работната способност на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на М, освен ако инвалидноста на лицето не е утврдена од друг надлежен орган. Предвидени мерки за подобрување на условите за вработување и

Fostering Social Entrepreneurship

	работење на инвалидно лице се: • доделување на неповратни средства за вработување на неопределено време на невработено инвалидно лице, • адаптација на работното место на кое ќе работи инвалидното лице доколку таа е потребна и • набавка на опрема според критериумите и на начин утврден со акт на министерот за труд и социјална политика;
5.2 Прашање	Кој може да биде корисник на неповратните средства на Посебниот Фонд при АВРМ?
5.2 Одговор	• 1. вработување на инвалидно лице на неопределено време во висина од 20 просечни плати исплатени во РМ за претходната година пред вработувањето, односно 40 просечни плати исплатени во РМ за претходната година пред вработувањето за вработување на слепо лице со оштетеност на видот од 90% до 100% и телесно инвалидно лице на кое заради движење му е потребна инвалидска количка; • 2. адаптација на работно место во висина до 100.000 денари и истите можат повторно да се користат ако тоа го налагаат промените на техничко-технолошкиот процес или видот и степенот на инвалидноста на инвалидното лице и • 3. набавка на опрема во висина до 200 просечни плати исплатени во РМ во претходната година, при што барателот во пресметковната вредност на програмата треба да учествува со сопствено учество од 20% (сопствени средства, кредит од банка или лични средства на сопственикот на фирмата), а износот на доделените средства може да биде најмногу до висината на имотот и трајниот капитал заведен во книгите на барателот (основачки влог, опрема, градежни и деловни објекти, дуќани и слично) и достави хипотека во однос 2:1 или банкарска гаранција во висина на одобрените средства. Хипотеката или банкарската гаранција да е со важност од најмалку три години.
5.3 Прашање	Која е постапката за доделување на неповратни средства?
5.3 Одговор	Барањето за доделување на неповратни средства од Посебниот фонд се поднесува до Управниот одбор на Агенцијата за вработување на Република М Скопје, преку центарот за вработување на чие подрачје е седиштето на работодавачот. Фотокопија од барањето се поднесува и до Заедницата на заштитни друштва на М ЗАПОВИМ Скопје. Меѓу документите и условите наведени кои се приложуваат и бараат со цел да се остварат овие права се: • банкарска гаранција – депозит во износ на банкарска гаранција на физичко лице • потврда за бонитет - Информација за економско финансиската состојба на субјектот – не се бара само за адаптација • изворот на средства на сопственото учество од најмалку 20% и тоа: сопствени средства од добивката на фирмата искажани во Бонитетот издаден од Централниот регистар на РМ, кредит од банка или уплата на лични средства на сопственикот на фирмата. • Вршење на деловна активност од минимум 3 години се бара само

	за набавка на опрема месечна пресметка за плата со пресметаните придонеси од плата за последните 9 месеци пред поднесувањето на барањето – образец ПДД-МП
5.4 Прашање	Што е заштитно друштво?
5.4 Одговор	Заради вработување на инвалидни лица се основаат заштитни друштва како трговски друштва. Заштитно друштво може да се основа и да работи како заштитно друштво ако вработува најмалку десет лица на неопределено време од кои најмалку 40% се инвалидни лица од вкупниот број на вработени, од кои најмалку половината се лица со утврдена инвалидност во смисла на лице со оштетен вид, оштетен слух, со пречки во гласот, говорот и јазикот, телесно инвалидно лице, лице со пречки во интелектуалниот развој и лице со комбинирани пречки кое поради степенот на инвалидност има специфични потреби во работењето. Заштитните друштва се ослободуваат од плаќање на данок од добивка и сите давачки од добивката.
5.5 Прашање	Корисни линкови поврзани со ова прашање.
5.5 Одговор	Агенција за вработување на РМ - http://www.avrm.gov.mk/ Централен Регистар на РМ - https://www.crm.com.mk/DS/

6. ЗАКОН ЗА ДАНОКОТ НА ДОБИВКА (Службен весник на Р. М бр. 112/2014; 129/2015; 23/2016; 190/2016)

6.1 Прашање	Дали фондациите и непрофитните организации ќе плаќаат данок на добивка за разликата меѓу приходите и расходите од строго наменските средства?
6.1 Одговор	- Според наведените одредби од законот, доколку се работи за приходи што здруженијата и фондациите ги остваруваат по основ на средства од донации, спонзорства, грантови, членарини како и средства добиени од Буџетот на РМ, буџетите на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје дадени со цел реализирање на одредени програми и цели утврдени согласно со нивниот статут и програма, истите не се предмет на оданочување односно не влегуваат во даночната основа на која се пресметува и плаќа данокот на добивка. - Во спротивно, доколку се работи за остварување на добивка од вршење на дејност се обврзници на данокот на добивка.
6.2 Прашање	За кои правни лица важи поедноставен даночен режим согласно одредбите од Законот за данок на добивка?
6.2 Одговор	Трговските друштва класифицирани како мали и микротрговци и правните лица резиденти на РМ кои водат сметководство и подготвуваат годишни сметки согласно со Законот за трговските друштва, согласно со условите утврдени во членот 33 од Законот за данок на добивка можат да се определат да плаќаат годишен данок на вкупен приход. Трговските друштва ако извршуваат банкарска, финансиска и осигурителна дејност и дејност од областа на игрите на среќа и забавните игри, не припаѓаат во поедноставен даночен режим на плаќање на годишен данок на вкупен приход според горенаведеното. Трговските друштва се ослободени од обврската за плаќање на годишен данок на вкупен приход под услов вкупниот приход остварен во годината

	за која се утврдува данокот од кој било извор да не го надминува износот од 3.000.000 денари на годишно ниво. Согласно членот 33 од Законот за данок на добивка, трговските друштва можат да се определат да пресметуваат и плаќаат годишен данок на вкупен приход под услов: 1. да извршуваат стопанска дејност, освен банкарска, финансиска, осигурителна и дејност од областа на игрите на среќа и забавните игри и 2. вкупниот приход остварен во годината за која се утврдува данокот од кој било извор да изнесува од 3.000.001 до 6.000.000 денари на годишно ниво. Трговските друштва одбраниот модел на оданочување не може да го менуваат во наредните три години вклучувајќи ја и годината за која се плаќа данок на вкупен приход, доколку во наредните три години остваруваат вкупен приход од 3.000.001 до 6.000.000 денари на годишно ниво.
6.3 Прашање	Корисни линкови поврзани со ова прашање.
6.3 Одговор	Управа за приходи на Р. М - http://ujp.gov.mk/

7. ЗАКОН ЗА ДАНОК НА ДОДАДЕНА ВРЕДНОСТ (Сл. Весник на Р. М бр. 44/1999; 59/1999; 86/1999; 11/2000; 93/2000; 8/2001; 21/2003; 17/2004; 19/2004; 33/2006; 45/2006; 101/2006; 114/2007; 103/2008; 114/2009; 133/2009; 95/2010; 102/2010; 24/2011; 135/2011; 135/2011; 155/2012; 12/2014; 112/2014; 130/2014; 15/2015; 129/2015; 129/2015; 225/2015; 23/2016; 189/2016)

7.1 Прашање	Дали здруженијата и фондациите се даночни обврзници за ДДВ?
7.1 Одговор	Здруженијата и фондациите се даночни обврзници за ДДВ доколку вршат стопанска дејност која е оданочива кај другите даночни обврзници. <u>Даночни обврзници</u> За цели на данокот на додадена вредност задолжително треба да се регистрираат даночните обврзници кои: • во претходната календарска година оствариле вкупен промет повисок од 1.000.000 денари; • во текот на календарската година остварат вкупен промет над 1.000.000 денари; • отпочнуваат со вршење на стопанска дејност и доколку предвидуваат дека ќе остварат промет над 1.000.000 денари.
7.2 Прашање	Рокови за поднесување на пријавата за регистрација на ДДВ
7.2 Одговор	Пријавата за регистрација за ДДВ се поднесува во следните рокови: • 15-ти јануари во тековната година - за даночните обврзници кои во изминатата календарска година оствариле вкупен оданочив промет над 1.000.000 денари; и за даночните обврзници кои доброволно се регистрираат за целите на ДДВ. • 15-ти во месецот кој следи по месецот кога е остварен прометот - за даночните обврзници кои во текот на календарската година го надминат износот на остварен вкупен промет од 1.000.000 денари. • во рок од 15 дена од почетокот од вршењето на дејноста - за даночните обврзници кои: започнуваат со вршење на дејност во текот на календарската година.
7.2 Прашање	Рокови за поднесување на пријавата за регистрација на ДДВ
7.2 Одговор	Пријавата за регистрација за ДДВ се поднесува во следните рокови: • 15-ти јануари во тековната година - за даночните обврзници кои

	во изминатата календарска година оствариле вкупен оданочив промет над 1.000.000 денари; и за даночните обврзници кои доброволно се регистрираат за целите на ДДВ. • 15-ти во месецот кој следи по месецот кога е остварен прометот - за даночните обврзници кои во текот на календарската година го надминат износот на остварен вкупен промет од 1.000.000 денари. • во рок од 15 дена од почетокот од вршењето на дејноста - за даночните обврзници кои: започнуваат со вршење на дејност во текот на календарската година.
7.3 Прашање	Кои се условите за ослободување од ДДВ при увоз за непрофитни организации?
7.3 Одговор	Согласно член 47 од Законот за данок на додадена вредност за ослободување при увоз: <u>Непрофитните организации имаат право на барање за враќање на пресметаниот ДДВ во испораките кон нив од страна на даночни обврзници и за увозот реализиран спрема нив доколку:</u> • прометот на добра кон нив или увозот не биле ослободени од данок; • ДДВ за извршениот промет на добра е посебно искажан во фактурата и е платен со плаќањето на купопродажната цена; • данокот долгуван при увозот е платен; и • добрата се пренесени во странство и таму се користат за хуманитарни, добротворни или образовни цели.
7.4 Прашање	Корисни линкови поврзани со ова прашање.
7.4 Одговор	Управа за приходи на Р. М - http://ujp.gov.mk/

8. ЗАКОН ЗА ТРГОВСКИ ДРУШТВА (Сл. Весник на Р. М 28/2004, 84/2005, 71/2006, 25/2007, 87/2008, 17/2009, 23/2009, 42/2010, 48/2010, 8/2011, 21/2011, 24/2011, 166/2012, 70/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013, 38/2014, 41/2014, 138/2014, 88/2015, 192/2015, 6/2016, 30/2016, 61/2016)

8.1 Прашање	Поим и основање на трговско друштво (ДОО/ЕЛ).
8.1 Одговор	Друштво со ограничена одговорност е трговско друштво во кое едно или повеќе физички и правни лица учествуваат со по еден влог во однапред договорената основна главнина на друштвото. Влоговите на содружниците можат да бидат со различна големина. Содружниците не одговараат за обврските на друштвото. Основната главнина на друштвото се состои од збирот на влоговите на содружниците. • Основната главнина не може да биде помала од 5.000 ЕВРА во денарска противвредност, според средниот курс на таа валута којшто е објавен од Народната банка на РМ на денот на уплатата, освен ако основачите не се договориле тоа да биде денот на потпишувањето на договорот за друштвото, односно на изјавата за основање на друштвото. • Износот на основната главнина мора да биде изразен со цел број којшто е делив со бројот 100. Основањето на друштвото се запишува во трговскиот регистар. Влогот на содружникот може да биде паричен и непаричен. - Пред поднесувањето на пријавата за упис на основањето на

	друштвото во трговскиот регистар, содружникот нема обврска за уплаќање на паричниот влог, ниту пак за внесување на непаричниот влог. Во случај на уплата на паричниот влог пред поднесувањето на пријавата за упис на друштвото во трговскиот регистар, уплатата се врши на привремена сметка на друштвото кај носител на платниот промет во РМ. - Непаричните влогови во целост се внесуваат пред поднесувањето на пријавата за упис на основањето на друштвото. Ако вредноста на внесениот непаричен влог во времето на поднесувањето на пријавата за упис на основањето на друштвото не го достигне износот на преземениот влог, содружникот мора да ја доплати разликата во пари пред уписот на основањето на друштвото во трговскиот регистар. - Друштво со ограничена одговорност е трговско друштво во кое едно или повеќе физички и правни лица учествуваат со по еден влог во однапред договорената основна главнина на друштвото. Влоговите на содружниците можат да бидат со различна големина. Содружниците не одговараат за обврските на друштвото. - Основната главнина на друштвото се состои од збирот на влоговите на содружниците. - Основната главнина не може да биде помала од 5.000 ЕВРА во денарска противвредност, според средниот курс на таа валута којшто е објавен од Народната банка на РМ на денот на уплатата, освен ако основачите не се договориле тоа да биде денот на потпишувањето на договорот за друштвото, односно на изјавата за основање на друштвото. - Износот на основната главнина мора да биде изразен со цел број којшто е делив со бројот 100.
8.2 Прашање	Што треба да содржи пријавата за основање на Доо/ел?
8.2 Одговор	Пријавата за упис на основањето на друштвото ја поднесува управителот, Уписот во трговскиот регистар се врши во писмена форма или во електронска форма. Во пријавата за упис се наведуваат: • фирмата и седиштето на друштвото; • предметот на работењето на друштвото; • името и презимето, ЕМБГ, бројот на пасошот, односно бројот на личната карта ако содружникот е странско физичко лице МБС, ако содружникот е правно лице; • износот на основната главнина; • денот на склучувањето на договорот за друштвото, односно денот на потпишувањето на изјавата за основање на друштвото; • времетраењето на друштвото ако тоа е определено со договорот за друштвото или со изјавата за основање на друштвото; • името и презимето на управителот, на членовите на надзорниот одбор, односно на контролорот, ако друштвото има орган за надзор, ЕМБГ, занимањето, бројот на пасошот, односно бројот на личната карта за странско физичко лице или на друга исправа за утврдување на идентитетот-важечка во неговата земја и неговото државјанство, како и местото на живеење; • Пријавата за упис на основањето на друштвото ја поднесува

	управителот, Уписот во трговскиот регистар се врши во писмена форма или во електронска форма. • Во пријавата за упис се наведуваат: • фирмата и седиштето на друштвото; • предметот на работењето на друштвото; • името и презимето, ЕМБГ, бројот на пасошот, односно бројот на личната карта ако содружникот е странско физичко лице МБС, ако содружникот е правно лице; • износот на основната главнина; • денот на склучувањето на договорот за друштвото, односно денот на потпишувањето на изјавата за основање на друштвото; • времетраењето на друштвото ако тоа е определено со договорот за друштвото или со изјавата за основање на друштвото; • името и презимето на управителот, на членовите на надзорниот одбор, односно на контролорот, ако друштвото има орган за надзор, ЕМБГ, занимањето, бројот на пасошот, односно бројот на личната карта за странско физичко лице или на друга исправа за утврдување на идентитетот-важечка во неговата земја и неговото државјанство, како и местото на живеење; • Пријавата за упис на основањето на друштвото ја поднесува управителот, Уписот во трговскиот регистар се врши во писмена форма или во електронска форма. • Во пријавата за упис се наведуваат: • фирмата и седиштето на друштвото; • предметот на работењето на друштвото; • името и презимето, ЕМБГ, бројот на пасошот, односно бројот на личната карта ако содружникот е странско физичко лице МБС, ако содружникот е правно лице; • износот на основната главнина; • денот на склучувањето на договорот за друштвото, односно денот на потпишувањето на изјавата за основање на друштвото; • времетраењето на друштвото ако тоа е определено со договорот за друштвото или со изјавата за основање на друштвото; • името и презимето на управителот, на членовите на надзорниот одбор, односно на контролорот, ако друштвото има орган за надзор, ЕМБГ, занимањето, бројот на пасошот, односно бројот на личната карта за странско физичко лице или на друга исправа за утврдување на идентитетот-важечка во неговата земја и неговото државјанство, како и местото на живеење; • овластување за застапување на друштвото; • интернет страница, ако друштвото има ваква страница
8.3 Прашање	Освен пријавата за упис, кои се други дополнителни документи се доставуваат до Централниот Регистар на Р. М?
8.3 Одговор	Потребни документи • пријава за упис; • договорот за друштвото, односно изјавата за основање на друштвото, со сите прилози вклучувајќи го и полномошното за полномошникот, заверени од нотар; • копија од пасош или од лична карта ако основач е физичко лице, од друга исправа за утврдување на идентитетот-важечка во неговата земја, доказ за регистрација ако основач е правно лице;

	- доказ од банка овластена за вршење платен промет дека секој основач уплатил најмалку една третина од паричниот влог; - доказ дека е уплатена најмалку половина од основната главнина; - ако се внесуваат непарични влогови- договорите со коишто тие се утврдуваат и спроведуваат; - одлуката за избор на управител; - изјава на секој управител на друштвото дека го прифаќа изборот-заверена кај нотар; - одлуката за избор на членовите на надзорниот одбор; - доказ за сопственост во којшто е извршена приклучка во јавна книга за евиденција на недвижни ствари, а ако се внесува подвижна ствар за којашто со закон е определена обврска за евиденција (регистар),доказ за сопственост над подвижната ствар; - дозвола или друг акт на државен орган или на друг надлежен орган ако таа обврска е определена со закон за упис на друштвото во трговскиот регистар; - изјава од застапникот по закон на правно лице, односно изјава од физичко лице, заверена кај нотар, односно приложување доказ дека не постои пречка за да биде основач на друштвото, во согласност со членот 29 ЗТД; - Изјава во којашто ги наведуваат дејствијата извршени со цел правилно да се основа трговско друштво и со којашто тврдат дека друштвото го основале во согласност со закон и дека податоците содржани во прилозите (исправите и доказите) коишто ги поднесуваат кон пријавата за упис на основањето во трговскиот регистар се вистинити и се во согласност со закон. Изјавата може да биде поднесена во писмена форма или во електронска форма преку едношалтерскиот систем во согласност со Законот за податоците во електронски облик и електронски потпис, Законот за Централниот регистар на РМ и прописите за едношалтерски систем. Истата се заверува кај нотар, односно не се заверува во случај кога се поднесува во електронска форма преку едношалтерскиот систем. (член 32 од ЗТД); - Управителот, односно лицата кои според договорот за друштвото, се овластени за застапување приложуваат потписи – заверени кај нотар. Странските лица можат да приложат потпис заверен кај надлежниот орган во земјата чишто државјани се. Потписот не се заверува кај нотар ако се поднесува во електронска форма согласно со Законот за податоците во електронски облик и електронски потпис; Прилозите можат да бидат поднесени во електронска форма согласно со Законот за податоците во електронски облик и електронски потпис и Законот за едношалтерскиот систем и за водење на трговскиот регистар и регистарот на други правни лица.
8.4 Прашање	Корисни линкови поврзани со ова прашање.
8.4 Одговор	Централен Регистар на РМ - https://www.crm.com.mk/DS/

9. ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО (Службен Весник на Р. М бр. 20/04, 71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16).

9.1 Прашање	Каде може да добијам корисни и целосни информации во врска со движното културно наследство што е предмет на трговија ?
-------------	---

9.1 Одговор	Начинот и постапката за продажба и трговија на производи кои се сметаат за културно наследство се општо дефинирани во Законот за заштита на културното наследство, а во поглед на трговијата и начинот на постапување со движното културно наследство врз основа на Законот донесен е Правилник со кој детално се уредува начинот на водење на регистарот за потеклото на движното културно наследство што е предмет на трговија кој може да го превземете на следниов линк: http://uzkn.gov.mk/mk/%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%BD%D0%B8%D1%86%D0%B8-2/ . За сите дополнителни и стручни информации во врска со овие прашање од областа на културното наследство директна помош и асистенција може да добиете од Управата за заштита на културното наследство, како орган во состав на Министерството за култура надлежен за управни работи, дејности и работи на заштита на културното наследство. http://uzkn.gov.mk/ .
-------------	--

The contents of this document are the sole responsibility of EPTISA and its consortium partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.